

Vlaamse overheid
Havenlaan 88 bus 5
1000 BRUSSEL
T 02 553 16 50
www.onroerenderfgoed.be

Aangetekend

College van Burgemeester en Schepenen
Kerkplein 5
3130 BEGIJNENDIJK

ons dossiernummer
4.001/24007/101.1

dossierbehandelaars
Elke Clottemans
procedures.oe@vlaanderen.be

Brussel
05/07/22

Organisatie openbaar onderzoek na voorlopige gehele opheffing

Geacht college

Het agentschap Onroerend Erfgoed vraagt hierbij om binnen een termijn van 30 dagen die ingaat op de dag na deze kennisgeving een openbaar onderzoek te organiseren over de voorlopige gehele opheffing van de bescherming als dorpsgezicht van de molenromp de Puttenbergmolen in uw gemeente *(art.6.2.3 van het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013)*.

De Vlaamse minister van Onroerend Erfgoed heeft op 29 juni 2022 besloten om de bescherming als dorpsgezicht van de molenromp de Puttenbergmolen in uw gemeente volledig voorlopig op te heffen. Het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 april 1982 met bijbehorende rechtsgevolgen blijft nog van kracht tot de definitieve gehele opheffing is ondertekend door de minister en u hiervan op de hoogte bent gesteld.

De erfgoedwaarde van de Molenromp De Puttenbergmolen met omgeving (als geheel) in Begijnendijk die aanleiding gaf tot bescherming als dorpsgezicht is onherstelbaar aangetast, onafhankelijk van de erfgoedwaarde van de monumenten of onroerende goederen met omgevende bestanddelen die er (als elementen) deel van uitmaken.

De bescherming van de molenromp De Puttenbergmolen met de omgeving in Begijnendijk als dorpsgezicht wordt opgeheven omdat de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan.

U vindt een kopie van de ondertekende documenten en het opheffingsdossier als bijlage bij deze brief. Deze informatie is deels ook digitaal terug te vinden via onze besluitendatabank: <https://besluiten.onroerenderfgoed.be>.

Wat zijn de praktische gevolgen

De opheffingsprocedure bestaat uit twee fasen: eerst beslist de minister over de voorlopige opheffing, daarna over de definitieve opheffing. Tussen deze twee fasen organiseert u als gemeente een openbaar onderzoek, zodat belanghebbenden hun bezwaren en opmerkingen over deze opheffing kunnen indienen. U start dit openbaar onderzoek op binnen de 30 dagen na ontvangst van deze brief. Het openbaar onderzoek duurt 30 dagen.

Hoe organiseert u dit openbaar onderzoek?

➤ Vooraf

1. Minstens twee weken voor de start van het openbaar onderzoek, mailt u de exacte start- en einddatum naar procedures.oe@vlaanderen.be. Tegelijk vermeldt u waar belanghebbenden het dossier kunnen inkijken en opmerkingen en bezwaren kunnen indienen. Dit laat ons toe het openbaar onderzoek bekend te maken via onze website.
2. Het besluit tot de voorlopige gehele opheffing bevat een plan dat weergeeft waar u een bericht moet uithangen over het openbaar onderzoek. Een voorbeeld van dit bericht vindt u in bijlage.
3. U publiceert een bericht op uw website. Dit bericht bevat:
 - onderwerp, begin- en einddatum van het openbaar onderzoek;
 - de plaats waar het besluit en het opheffingsdossier ter inzage liggen;
 - het adres waar belanghebbenden opmerkingen en bezwaren schriftelijk kunnen indienen.

➤ Tijdens het openbaar onderzoek:

1. U legt het besluit tot voorlopige gehele opheffing en het opheffingsdossier op een toegankelijke plek, waar derden ze kunnen inkijken.
2. U registreert alle opmerkingen en bezwaren.
3. Als u dat wenst, kan u een hoorzitting organiseren. Het agentschap geeft tijdens deze hoorzitting graag toelichting bij het opheffingsdossier en de juridische gevolgen.

➤ Na het openbaar onderzoek:

1. U sluit het openbaar onderzoek af.
2. U stelt een proces-verbaal op met de opmerkingen en bezwaren. Als er een hoorzitting plaatsvond, dan voegt u het verslag hiervan toe aan het proces-verbaal.

U bezorgt ons het ondertekende proces-verbaal en alle bijlagen binnen een termijn van 15 dagen die ingaat op de dag na het afsluiten van het openbaar onderzoek via het postadres bovenaan deze brief. U kan alle documenten ook scannen en mailen naar info@onroerenderfgoed.be. Vermeld hierbij als onderwerp <4.001/24007/101.1 - Puttenbergmolen>.

Na het openbaar onderzoek worden alle opmerkingen en bezwaren behandeld en bezorgt het agentschap Onroerend Erfgoed het volledige dossier aan de minister die tenslotte beslist over de definitieve gehele opheffing.

Verplichte opheffing op herreken!

Hebt u nog vragen? Neem dan contact op met de dossierbehandelaars. Hun contactgegevens vindt u bovenaan deze brief.

Bedankt alvast voor uw medewerking.

Met vriendelijke groeten

Gonda Callaert
Waarnemend administrateur-generaal

Bijlagen:

1. Opheffingsdossier
2. Voorlopig opheffingsbesluit met ondertekende bijlagen
3. Ontwerpbericht openbaar onderzoek

Vlaanderen
is erfgoed

Opheffingsdossier molenromp (Puttenbergmolen) met omgeving in Begijnendijk

Dorpsgezicht

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

Opheffingsdossier:

Stenen molenromp (Puttenbergmolen) met omgeving, Begijnendijk
(Betekom), Pater Damiaanstraat, Processieweg, Beekstraat,
Werchtersesteenweg - dorpsgezicht

INHOUDELIJK DOSSIER

Dossiernummer: 4.001/24007/101.1

20/06/2022

INHOUDSTAFEL

1.	Beschrijvend gedeelte	4
1.1.	Situering	4
1.2.	Historisch overzicht	5
1.3.	Historiek van het beschermings- en beheersdossier	5
1.4.	Fysieke toestand van het onroerend goed	7
2.	Evaluerend gedeelte	7
2.1.	Evaluatie van de opheffing van de bescherming	7
2.2.	Registratie van de erfgoedwaarden die verloren gaan	8
2.3.	Motivering van de afbakening van de opheffing	8
2.4.	Juridische toestand	8
2.4.1.	Adres en kadaster	8
2.4.2.	Onroerend Erfgoed:	9
2.4.3.	Omgeving	9
2.4.4.	Natuur en Bos	9
3.	Bronnen	9
4.	Bijlagen bij het inhoudelijk dossier	10
4.1.	Omgevingsplan	10
4.2.	Fotobijlage	10
4.3.	Documentatie	10

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

Dit dossier werd opgemaakt naar aanleiding van een typologisch-thematisch evaluerend onderzoek naar windmolens in Vlaanderen.

De Vlaamse Regering heeft zich in het Regeerakkoord (2019-2024) als doel gesteld om te onderzoeken of het behoud van het beschermd erfgoed geslaagd is. De herevaluatie van windmolens (2020-2021) diende hierbij als één van de pilootprojecten. Alle bewaarde traditionele windmolens in Vlaanderen werden in het kader van dit project geherevalueerd binnen een thematisch-typologisch toetsingskader en op basis van de huidige erfgoedwaarden en criteria. De resultaten en methodologie van dit onderzoek zijn terug te vinden in het gepubliceerde rapport: [*Tussen hemel en aarde. Een herwaardering van het windmolenerfgoed in Vlaanderen.*](#)

Op basis van dit onderzoek zijn vijf opheffingsdossiers van beschermde windmolens (al dan niet met hun omgeving), evenals één opheffingsdossier van een beschermde molenaarswoning en één opheffingsdossier van een beschermde molenomgeving toegevoegd aan de beschermingskalender 2022.

Voorliggend dossier betreft de opheffing van de bescherming als dorpsgezicht van de Molenromp (Puttenbergmolen) met omgeving in Begijnendijk (Betekom). Dit opheffingsdossier omvat niet de opheffing van de bescherming als monument van de beltmolenromp met elektromechanische maalderij, vierkante schouw en sulfermolen.

1.1. Situering

Het beschermde dorpsgezicht is gelegen in Begijnendijk, meer bepaald in de deelgemeente Betekom, en wordt begrensd door de Processieweg, de Beekstraat, de Werchtersesteenweg en doorkruist door de Pater Damiaanstraat. Ten zuidoosten van het dorpsgezicht bevindt zich de dorpskern van Betekom. Ten zuiden begint de Demer- en Laakvallei tussen Aarschot en Werchter.¹

Het dorpsgezicht omvat de molensite van de Puttenbergmolen -waarvan de molenromp, de vierkante schouw en de sulfermolen bijkomend beschermd zijn als monument- met de omgeving bestaande uit percelen aan weerszijden van de Pater Damiaanstraat. Op de percelen naast de molensite bevinden zich een woonwijk van 12 eengezinswoningen (1999-2005) en sporadisch nog een landelijke bebouwing uit eind 19de-begin 20ste eeuw waaronder de vroegere molenaarswoning op de hoek van de Pater Damiaanstraat/Beekstraat. De andere zijde van de Pater Damiaanstraat, tegenover de molensite, kenmerkt zich door langgestrekte percelen tot aan de Werchtersesteenweg met vrijstaande woningbouw uit de tweede helft van de 20ste-begin 21ste eeuw.

¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: *Demer- en Laakvallei tussen Aarschot en Werchter* [online], <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/10260>; <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/127181>; <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135002> (Geraadpleegd op 27 januari 2022).

De molenromp van de Puttenbergmolen met omgeving werd op 21 april 1982 bij besluit van de Vlaamse Executieve beschermd als dorpsgezicht. Op 15 mei 2000 werden de beltmolenromp, de vierkante schouw en de sulfermolen bij ministerieel besluit bijkomend beschermd als monument.²

De vroegere molenaarswoning is niet beschermd, maar opgenomen als bouwkundig erfgoed in de wetenschappelijke inventaris.³

1.2. Historisch overzicht ⁴

De Puttenbergmolen, gebouwd circa 1847, is een voorbeeld van een beltmolen die reeds vóór de Eerste Wereldoorlog tot een mechanische maalderij werd omgevormd, aanvankelijk met stoomkracht, daarna met elektrische motoren aangedreven, en waaraan later een aanvullende economische activiteit werd toegevoegd (het malen van sulferbrokken). Het geheel van de op de site bewaarde molenromp met mechanische installatie, de bakstenen schouw, en de sulfermolen illustreert deze activiteit tot op vandaag.

Op de Popp-kaart (1848-1880) zijn de molen en het huidig wegentracé -met de Pater Damiaanstraat nog aangeduid als 'weg'- duidelijk herkenbaar en is de omgeving van de molen open en nauwelijks bebouwd. In het begin van de 20ste eeuw werd de molensite aangepast en uitgebreid met 'aanhorigheden' in functie van de mechanische maalderij (o.m. aanpalende bijgebouwen met schouw). Ook het molenhuis op de hoek met de Beekstraat evenals het pand in de Pater Damiaanstraat nummer 7 gaan terug tot deze periode (eind 19de - eerste helft 20ste eeuw). Tot het begin van de jaren 1980, periode van de bescherming als dorpsgezicht, bleven de ruimtelijke ontwikkelingen binnen deze omgeving vrij beperkt: de grond tussen de Pater Damiaanstraat en de Werchtersesteenweg was inmiddels verkaveld in vier percelen waarvan één kavel (Werchtersesteenweg nr. 33) circa 1955 bebouwd werd, een ander (Werchtersesteenweg nr. 29) circa 1979.

1.3. Historiek van het beschermings- en beheersdossier⁵

Een dreigende verkaveling met een concrete vraag tot sloop van de molen, noodzaakte de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg in 1977 tot een dringende evaluatie van de molensite van de Puttenbergmolen. Volgens een inspectieverslag van de Rijksdienst van 9 maart 1979 werd de molensite bestaande uit een molenromp met elektromechanische maalderij, aanhorigheden en schouw waardevol bevonden. Ook aan de nabije omgeving met molenaarswoning, het restant van een boomgaard, grasmatten en een

² Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Beltmolen (Puttenbergmolen) met omgeving [online], <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1738> en Beltmolen (Puttenbergmolen) [online], <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/725> (Geraadpleegd op 18-01-2022).

³ Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Puttenbergmolen en molenaarswoning [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/200110> en Puttenbergmolen [online] <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/117787> (Geraadpleegd op 26-01-2022).

⁴ Gebaseerd op: DENEWET L. & HOLEMANS H. 2020: *Puttenbergmolen* [online], <https://www.molenechos.org/molen.php?nummer=944> (geraadpleegd op 18-01-2022); Agentschap Onroerend Erfgoed 2022: Puttenbergmolen en molenaarswoning [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/200110> (Geraadpleegd op 26-01-2022).

⁵ Tenzij anders vermeld is dit gebaseerd op volgende archieven: Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, Dossiers DL 658 en 671, Begijnendijk, Puttenbergmolen (AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED). Onroerend Erfgoed, Digitaal beschermingsdossier DB002117, Windmolenromp met elektromechanische graanmaalderij, sulfermolen en vierkante schouw (DE SCHEPPER J. 2000).

terreinafbakening onder de vorm van een volgroeide haag werd een landschappelijke waarde en 'zichtwaarde' toegekend. Vanuit de Rijksdienst werd dan ook een dringende bescherming als dorpsgezicht aanbevolen en opgestart.

De molenromp van de Puttenbergmolen met omgeving werd op 21 april 1982 bij besluit van de Vlaamse Executieve beschermd als dorpsgezicht omwille van de industrieel-archeologische waarde. De erfgoedwaarde wordt in het besluit niet nader gemotiveerd. Uit documenten in het beschermingsarchief blijkt echter duidelijk dat de molensite voornamelijk gewaardeerd werd als getuigenis van een economische activiteit die tot de geschiedenis van de plaatselijke gemeenschap behoort en dat de omgeving meegenomen werd in de afbakening om het open en landelijke karakter ervan met zichten op de molensite te vrijwaren. Op het moment van bescherming was de bebouwing binnen het dorpsgezicht beperkt tot de molenaarswoning Pater Damiaanstraat nummer 1, de woning Pater Damiaanstraat nummer 7 naast de molen (ca. 1933), en de recentere woningen nummer 29 (circa 1979) en nummer 33 (circa 1955) langs de Werchtersesteenweg.

Op het moment van bescherming verkeerde de molensite -bestaande uit de molenromp met aanhorigheden en schouw- in een slechte bouwfysische toestand en ook na de bescherming (1982-1999) degradeerde de toestand verder (zie 4.3. Documentatie).

Pas op het einde van de 20ste en vooral begin 21ste eeuw veranderde de omgeving van de molensite aanzienlijk door toenemende bebouwing.

In 1999 wordt de molensite met de ten noorden en oosten aanpalende gronden (tussen de Pater Damiaanstraat en de Processieweg) eigendom van Vlabo (Vlaanderen Bouwt vzw) met het oog op de realisatie van een kwalitatief inbreidingsproject (1999-2005) met aandacht voor de inplanting en de architectuur.⁶ In een eerste fase werd de molensite heringericht met twaalf eengezinswoningen met carport naar een geselecteerd ontwerp van architecten BOB 361 (Brussel).⁷ Het vervallen 19de-eeuwse bijgebouw met ingebouwde schouw werd - mits behoud van de schouw - vervangen door een nieuwbouw voor twee van de twaalf eengezinswoningen. Aan de molen kwam een aanpalende nieuwbouw als kantoorruimte van Vlabo.

Reeds bij de bescherming als dorpsgezicht in 1982 werd in het voorafgaand inspectieverslag aangehaald dat de molenromp en bijhorende installaties op termijn grondiger konden geëvalueerd worden met het oog op een mogelijke monumentwaarde. Tegelijkertijd met voornoemd bouwproject - dat ook een restauratieuik omvatte - werden de molenromp, schouw en sulfermolen dan ook opnieuw geëvalueerd en vervolgens beschermd als monument.⁸ Na de bescherming, in een tweede fase, werd de restauratie van de molenromp en de schoorsteen aangevat. Door de aan de schouw palende nieuwbouw te herbestemmen met twee woningen, was daar geen plaats meer voor de sulfermolen en werd deze buiten op blokken geplaatst. Ondanks de bewaarde mechanische maalinstallatie in de molen werd een herstel hiervan niet voorzien in het project.

⁶ <https://www.vlaanderenbouwt.be> en <https://www.bob361.com/projects/detail/puttenberg> (Geraadpleegd op 20-01-2022).

⁷ De selectiecommissie waarin ook Monumenten en Landschappen zetelde, vond plaats op 22/03/1999.

⁸ Ministerieel besluit van 15 mei 2000 waarbij de molenromp, de schouw en de sulfermolen beschermd werden als monument wegens de historische en industrieel-archeologische waarde.

Naast dit project in de nabije omgeving van de molen, werden op andere verkavelde percelen binnen het dorpsgezicht vrijstaande woningen bijgebouwd: nummer 9 in de Pater Damiaanstraat (circa 1998) en de nummer 27 (circa 2000) op de Werchterseseteenweg.

Voornoemde ruimtelijke ontwikkelingen na de bescherming als dorpsgezicht, meer bepaald in de periode 1998-2005, hebben een grote impact gehad op de industrieel-archeologische erfgoedwaarde van het dorpsgezicht, los van de kwaliteit van het gerealiseerde woonproject op de site. Deze impact betreft voornamelijk een aantasting van de open en landelijke omgeving rond de molensite waardoor de visuele relatie op de molensite als baken, voornamelijk dan vanuit het noordwesten, noorden, noordoosten en oosten, verstoord wordt.

In het kader van de thematisch-typologische herevaluatie van het windmolenerfgoed in Vlaanderen (2020-2021) wordt voor de molen met omgeving een opheffing van de bescherming als dorpsgezicht voorgesteld.

1.4. Fysieke toestand van het onroerend goed

De fysieke toestand van het onroerend goed waarvoor dit opheffingsdossier wordt opgemaakt, is vastgesteld tijdens een plaatsbezoek op 2 februari 2022. De fysieke toestand is op dat moment fotografisch gedocumenteerd. Deze registratie is als bijlage bij het ministerieel besluit gevoegd en geeft een beeld van de huidige toestand van het onroerend goed.

2. EVALUEREND GEDEELTE

2.1. Evaluatie van de opheffing van de bescherming

Artikel 6.2.1, 1° van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 stelt dat de Vlaamse Regering een besluit tot definitieve bescherming geheel of gedeeltelijk kan wijzigen of opheffen als de erfgoedwaarden van het beschermde goed onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan. Bij de molenrump met omgeving in Begijnendijk zijn de erfgoedwaarden van het dorpsgezicht onherstelbaar aangetast, meer bepaald in de periode 1998-2005, door verkaveling en bebouwing (zie 1.3.).

In 1999 werd de molensite met (de ten noorden en oosten) aanpalende gronden aan de noordzijde van de Pater Damiaanstraat aangekocht door Vlabo in functie van de realisatie van een kwalitatief inbreidingsproject met in eerste fase de bouw van twaalf eengezinswoningen en in een tweede fase de renovatie van de molenrump en schoorsteen en bijkomende bouw van twee vrijstaande woningen. De werken aan het inbreidingsproject vonden plaats in de periode 1999-2005. In dezelfde periode (circa 1998, 2000) werden op verkavelde percelen vrijstaande woningen bijgebouwd.

De omgeving met op het moment van de bescherming een open, landelijk karakter en een beeldbepalende molensite als kern is hierdoor geëvolueerd naar een meer 'gesloten' bebouwd gebied met een eerder residentieel karakter (woonfunctie). De in het inspectieverslag (1979) opgesomde waardevolle omgevingselementen zoals de "restanten van een boomgaard, open velden, een terreinafbakening onder de vorm van een volgroeide haag" zijn slechts fragmentarisch of helemaal niet bewaard gebleven. Ook de in het verslag

aangehaalde 'zichtwaarde' van het dorpsgezicht, te verstaan als de open en landelijke omgeving met visuele relaties vanuit verschillende hoeken op de molensite als baken, is gedeeltelijk aangetast. De erfgoedkenmerken en -elementen van het molenlandschap die aanleiding gaven tot de bescherming als dorpsgezicht zijn door de verkaveling in de periode 1999-2005 onherstelbaar aangetast.

De bescherming als dorpsgezicht van de Molenrump van de Puttenbergmolen met omgeving als dorpsgezicht wordt opgeheven omdat de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren zijn gegaan.

2.2. Registratie van de erfgoedwaarden die verloren gaan

De erfgoedwaarde van het dorpsgezicht is onherstelbaar aangetast in de periode 1998-2005. Het inhoudelijk verslag bij het opheffingsdossier registreert de erfgoedwaarden die aangetast zijn voldoende. Er zijn bijgevolg geen bijkomende maatregelen vereist.

De molenaarswoning – naast de molensite het enige andere gebouw met erfgoedwaarde binnen het dorpsgezicht – is door de voorgestelde opheffing niet langer beschermd maar geniet nog een erfgoedwaardering door recente opname als bouwkundig erfgoed in de wetenschappelijke inventaris.

2.3. Motivering van de afbakening van de opheffing

De bescherming als dorpsgezicht van de molenrump van de Puttenbergmolen met omgeving wordt volledig opgeheven omdat de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast. De kadastrale percelen gevat door de opheffing zijn opgenomen in artikel 2 van het ministerieel besluit. De kadastrale gegevens van het beschermd onroerend goed werden gewijzigd ten opzichte van het ogenblik van bescherming.

De molenrump met bewaarde elektromechanische maalderij en bewaarde aanhorigheden zoals de vierkante schouw en de sulfermolen zijn beschermd door de bescherming als monument in 2000. Met het bijgekomen beschermingsstatuut van monument wordt de industrieel-archeologische erfgoedwaarde van de kern van de site, zijnde de molenrump met bewaarde elektromechanische maalderij, de vierkante schouw en de sulfermolen, maximaal gecapteerd en blijft het behoud van de ensemblewaarde van zowel de uitwendige onderdelen van de molensite (molenrump, schouw, sulfermolen) als van de mechanische installatie in de molenrump zelf gegarandeerd. De bescherming als monument blijft dan ook aangehouden.

2.4. Juridische toestand

2.4.1. Adres en kadaster

De molenrump van de Puttenbergmolen met omgeving werd beschermd als dorpsgezicht met volgende adresgegevens: Baalseweg 1.

Vandaag is dat: Pater Damiaanstraat 1, 3, 3A, 5, 7, 9, Werchtersesteenweg 27, 29, 33 en zonder nummer, Beekstraat 14, 16, 18, 20, 22, Processieweg 28, 30, 32, 34, 36, in Begijnendijk (Betekom), bekend ten kadaster: Begijnendijk, 2de afdeling, sectie C, perceelnummers 34/W, 34/X, 34/Y, 34/D2, 34/F2, 34/G2, 34/H2, 34/K2, 34/L2, 34/M2, 34/N2, 34/P2, 34/R2, 34/S2, 34/T2, 34/V2, 34/W2, 34/X2, 34/Y2, 34/Z2, 34/A3, 34/C3,

Opheffingsdossier: Molenromp (Puttenbergmolen) met omgeving - dorpsgezicht

34/H3, 34/L3, 34/M3, 34/N3, 34/P3, 34/R3, 34/S3, 34/T3, 34/V3, 34/W3, 34/X3, 35/2, 35/V, 35/A2, 35/B2, 35/C2, 35/D2 en deel van het openbaar domein (Pater Damiaanstraat).

2.4.2. Onroerend Erfgoed:

Op het omgevingsplan in bijlage bij dit dossier zijn de beschermingen opgenomen die in de buurt liggen van het onroerend goed waar dit opheffingsdossier over gaat.

De molenromp (Puttenbergmolen) met omgeving is beschermd als dorpsgezicht:

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1738>

De molenromp (Puttenbergmolen), de vierkante schouw en de sulfermolen zijn beschermd als monument:

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/725>.

De molenromp (Puttenbergmolen), de vierkante schouw en de sulfermolen zijn opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed:

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/117787>.

2.4.3. Omgeving

-Het beschermde dorpsgezicht is volgens het gewestplan gelegen in woongebied.

-Op de kadastrale percelen van het dorpsgezicht rust momenteel noch een BPA noch een RUP.

2.4.4. Natuur en Bos

Het beschermde dorpsgezicht bevindt zich noch in een habitatrictlijngebied noch in een vogelrichtlijngebied.

3. BRONNEN

- Onroerend Erfgoed, Digitaal beschermingsdossier DB002117, Windmolenromp met elektromechanische graanmaalterij, sulfermolen en vierkante schouw (DE SCHEPPER J. 2000).
- Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant, Dossiers DL 658 en 671, Begijnendijk, Puttenbergmolen (AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED).
- DENEWET L. & HOLEMANS H. 2020: *Puttenbergmolen* [online], <https://www.molenechos.org/molen.php?nummer=944> (geraadpleegd op 24 januari 2022).
- MONUMENTENWACHT VLAAMS-BRABANT 2017: 20602-2017-M *Puttenbergmolen - Damiaanstraat-Betekom*.
- VANDEWEGHE E., BECUWE F., DE SADELEER S. & DECOODT H. 2021: *Tussen hemel en aarde. Een herwaardering van het windmolenerfgoed in Vlaanderen*, Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 187, Brussel.

4. BIJLAGEN BIJ HET INHOUDELIJK DOSSIER

4.1. Omgevingsplan

4.2. Fotobijlage

De fotoregistratie van de fysieke toestand, gevoegd als bijlage bij het ministerieel besluit, bevat alle relevante foto's voor dit dossier. Er is geen afzonderlijke fotobijlage bij het dossier gevoegd.

4.3. Documentatie

De documentatie bij het inhoudelijk opheffingsdossier bevat bijkomend materiaal zoals kaarten, postkaarten, archieffoto's, bouwplannen, kadastermutaties, hoogtemodellen, e.d. dat het dossier verder onderbouwt of illustreert.

Figure 1

10 0 10 20 30 40 m

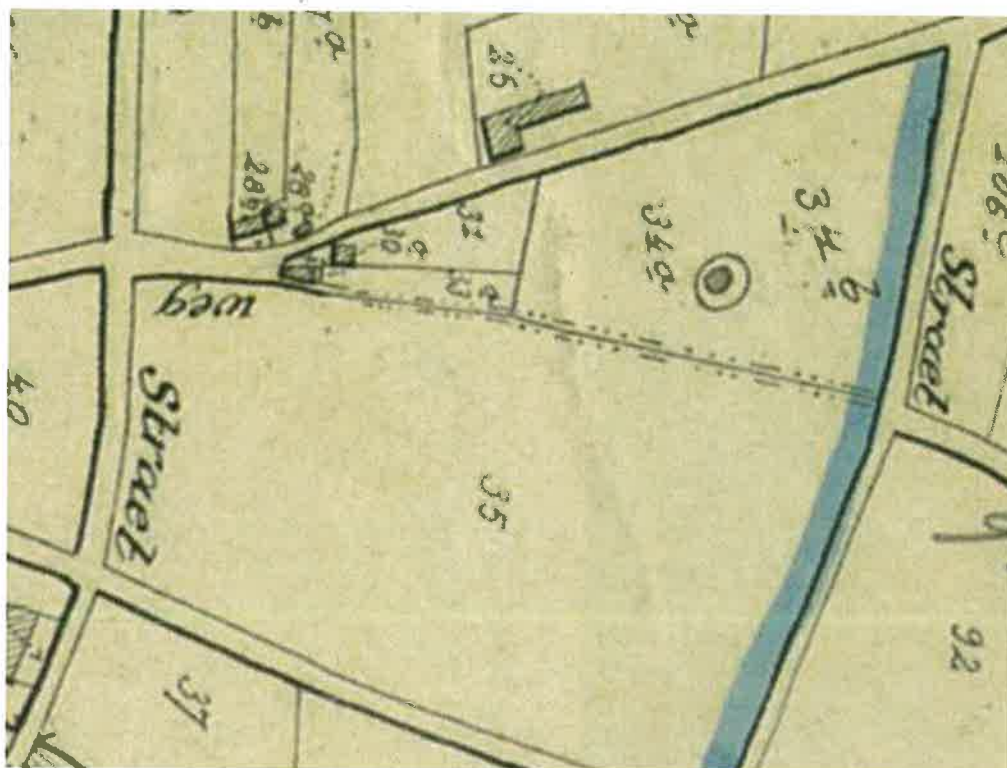
4.3 DOCUMENTATIE

Figuur 1. Orthofoto (1979-1990): molensite met omgeving: toestand DG vóór ruimtelijke ontwikkelingen van 1998-2005

Figuur 2. Orthofoto (reeks 2005-2007): molensite met omgeving: toestand DG na ruimtelijke ontwikkelingen van 1998-2005

Figuur 3. Detail uit de Popp-kaart (1842-1880) met herkenbaar wegentracé en aanduiding van de beltmolen zonder bijgebouwen, toen nog geen mechanische maalderij.

Figuur 4. Archieffoto Onroerend Erfgoed. Situatie 1979-1980, vlak vóór de bescherming als DG (1982): molensite met mechanische maalderij: zicht van in de Beekstraat op achterzijde molensite en open, landelijke omgeving (links molenaarswoning, open grasvelden, restanten van een boomgaard).

Figuur 5. Archiefphoto Onroerend Erfgoed. Situatie 1979-1980, vlak vóór de bescherming als DG (1982): molen met open en landelijke omgeving: zicht van op de Werchtersesteenweg op voorzijde molensite en omgeving (rechts molenaarswoning, open grasvelden, restanten van een boomgaard, haag, links nieuwe woning (Werchtersesteenweg nr. 29, ca. 1979).

Figuur 6. Archiefphoto Onroerend Erfgoed: situatie 1994, na de bescherming als DG (1982). Molen met open en landelijke omgeving: zicht van op de Processieweg op achterzijde molensite en omgeving (open grasvelden, haag van haagbeuk).

Figuur 7. Archiefphoto Onroerend Erfgoed: situatie 1994, na de bescherming als DG (1982). Molen met open en landelijke omgeving: zicht van op de Werchtersesteenweg.

Figuur 8. Archiefphoto Onroerend Erfgoed: situatie 1998, na de bescherming als DG (1982). Molen met open en landelijke omgeving: zicht van op de Processieweg op achterzijde molensite en omgeving (uiterst links molenaarswoning, open grasvelden, haag van haagbeuk). Molen en bijgebouwen in vervallen toestand.

Ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als dorpsgezicht van de molenrump de Puttenbergmolen met omgeving in Begijnendijk (Betekom)

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5;

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de opheffing van de bescherming als dorpsgezicht werd onderzocht;
- de bevindingen van dit onderzoek zijn opgenomen in een opheffingsdossier;
- het advies over de opheffing van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 15 april 2022;
- de behandeling van dit advies is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

De molenrump De Puttenbergmolen met de omgeving werd op 21 april 1982 beschermd als dorpsgezicht bij besluit van de Vlaamse Executieve. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 20 juli 1982.

De molenrump met de omgeving werd beschermd als dorpsgezicht omwille van de industrieel-archeologische waarde.

Artikel 6.2.1, 1° van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 stelt dat de Vlaamse Regering een besluit tot definitieve bescherming geheel of gedeeltelijk kan wijzigen of opheffen als de erfgoedwaarden van het beschermde goed onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan.

In de periode 1998-2005 werd de molensite en haar omgeving voorwerp van een kwalitatief inbreidingsproject met realisatie van twaalf eengezinswoningen en renovatie van de molenromp en schoorsteen en bouw van twee vrijstaande woningen. De werken aan het inbreidingsproject vonden plaats tussen 1999 en 2005.

De erfgoedwaarde van de molensite en haar omgeving zijn door verkaveling en bebouwing in de periode 1998-2005 ingrijpend gewijzigd. De omgeving met op het moment van de bescherming een open, landelijk karakter en een beeldbepalende molensite als kern is geëvolueerd naar een meer gesloten bebouwd gebied met een eerder residentieel karakter. Het gebied aan de noordzijde van de Pater Damiaanstraat werd bebouwd met twaalf eengezinswoningen en bepaalde gronden in het dorpsgezicht werden verkaveld voor vrijstaande woningbouw.

Het merendeel van de bij de bescherming bestaande waardevolle omgevingselementen zoals de restanten van een boomgaard, open velden, een terreinafbakening onder de vorm van een volgroeide haag zijn slechts fragmentarisch of helemaal niet bewaard. Ook de bij de bescherming aangehaalde 'zichtwaarde' van het dorpsgezicht te verstaan als de open en landelijke omgeving met vanuit verschillende hoeken visuele relaties op de molensite als baken, is aangetast.

De erfgoedwaarde van de Molenromp De Puttenbergmolen met omgeving (als geheel) in Begijnendijk die aanleiding gaf tot bescherming als dorpsgezicht is onherstelbaar aangetast, onafhankelijk van de erfgoedwaarde van de monumenten of onroerende goederen met omgevende bestanddelen die er (als elementen) deel van uitmaken.

De bescherming van de molenromp De Puttenbergmolen met de omgeving in Begijnendijk als dorpsgezicht wordt opgeheven omdat de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 1982 houdende de bescherming als dorpsgezicht van de molenromp met omgeving in Begijnendijk, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 20 juli 1982, wordt voorlopig geheel opgeheven.

Art. 2. Het als dorpsgezicht beschermde goed, de molenromp de Puttenbergmolen met de omgeving, Pater Damiaanstraat 1, 3, 3A, 5, 7, 9, Werchtersesteenweg 27, 29, 33 en zonder nummer, Beekstraat 14, 16, 18, 20, 22, Processieweg 28, 30, 32, 34, 36, in Begijnendijk (Betekom), waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, bevindt zich op de percelen met de volgende kadastrale gegevens: Begijnendijk, 2de afdeling, sectie C, perceelnummers 34/W, 34/X, 34/Y, 34/D2, 34/F2, 34/G2, 34/H2, 34/K2, 34/L2, 34/M2, 34/N2, 34/P2, 34/R2, 34/S2, 34/T2, 34/V2, 34/W2, 34/X2, 34/Y2, 34/Z2, 34/A3, 34/C3, 34/H3, 34/L3, 34/M3, 34/N3, 34/P3, 34/R3, 34/S3, 34/T3, 34/V3, 34/W3, 34/X3, 35/2, 35/V, 35/A2, 35/B2, 35/C2, 35/D2 en deel van het openbaar domein (Pater Damiaanstraat).

Het plan met de aflijning en de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Brussel, 29/06/22

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2022-06-29 16:27:14 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE

Bijlage 1. Plan bij het ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als dorpsgezicht van de molenromp de Puttenbergmolen met omgeving in Begijnendijk (Betekom)

Provincie: Vlaams- Brabant

Gemeente: Begijnendijk, 2de afdeling, sectie C

Objectnummer: 4.02/24007/101.1

Dossiernummer: 4.001/24007/101.1

Omschrijving:

De molenromp de Puttenbergmolen met omgeving,
Pater Damiaanstraat, Beekstraat, Processieweg, Werchtersesteenweg

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, 29/06/22

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2022-06-29 16:27:19 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE

Bijlage 2. Fotoregistratie van de fysieke toestand bij het ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als dorpsgezicht van de molenromp De Puttenbergmolen met omgeving in Begijnendijk (Betekom)

Provincie: Vlaams-Brabant

Gemeente: Begijnendijk, 2de afdeling, sectie C

Objectnummer: 4.02/24007/101.1

Dossiernummer: 4.001/24007/101.1

Omschrijving:

De molenromp de Puttenbergmolen met omgeving,
Pater Damiaanstraat, Beekstraat, Processieweg, Werchtersesteenweg

De foto's werden genomen tijdens een terreinbezoek op 2 februari 2022.
Copyright: Agentschap Onroerend Erfgoed

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, 29/06/22

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2022-06-29 16:27:38 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE

Foto 1: Zicht op de Pater Damiaanstraat met molensite (molenromp, schouw) en nabije omgeving met molenaarswoning en resterende open velden.

Foto 2: Molensite met de als monument beschermde molenromp, vierkante schouw en sulfermolen.

Foto 3: Beekstraat: project van 12 eengezinswoningen (1999-2005) achter en bezijden de molensite.

Foto 4: Beekstraat: project van 12 eengezinswoningen (1999-2005) achter en bezijden de molensite.

Foto 5: Hoek Beekstraat-Processieweg: project van 12 eengezinswoningen (1999-2005) achter en bezijden de molensite.

Foto 6: Processieweg: project van 12 eengezinswoningen (1999-2005) achter en bezijden de molensite.

Foto 7: Zicht van in de Beekstraat richting Werchtersesteenweg: deels met nog resterende open velden, deels verkaveld met vrijstaande woningbouw.

Foto 8: Vrijstaande woningbouw aan de Werchtersesteenweg: nummer 27 (rechts, ca. 2000) en nummer 29 (links, ca. 1979).

Foto 9: Pater Damiaanstraat nummer 9 (ca. 1998).

Foto 10: restant van oude haag (haagbeuk).

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen bij het ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als dorpsgezicht van de molenrump De Puttenbergmolen met omgeving in Begijnendijk (Betekom)

Provincie: Vlaams-Brabant

Gemeente: Begijnendijk, 2de afdeling, Sectie C

Objectnummer: 4.02/24007/101.1

Dossiernummer: 4.001/24007/101.1

Omschrijving:

De molenrump de Puttenbergmolen met omgeving,
Pater Damiaanstraat, Beekstraat, Processieweg, Werchtersesteenweg

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, 29/06/22

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2022-06-29 16:27:57 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE

1. Advies uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige opheffing

1.1. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 15 april 2022.

De VCOE bracht op 12 mei 2022 een voorwaardelijk gunstig advies uit over de opheffing van de bescherming als dorpsgezicht van de molenromp van de Puttenbergmolen met omgeving in Begijnendijk (Betekom) en van de Stenen Molen met omgeving in Zottegem (Grotenberge), de bescherming als monument én als dorpsgezicht van de windmolen Schaliën molen met omgeving in Tessenderlo, en de bescherming als monument van de windmolen De Korenbloem in Kinrooi (Ophoven) en de windmolen van het Lindeke in Ledegem (Sint-Eloois-Winkel) en een ongunstig advies over de opheffing van de bescherming als monument van de Doornzelemolen in Evergem. Het advies maakt integraal deel uit van het opheffingsdossier.

Behandeling van het advies:

Alvorens in te gaan op de rechtsgrond en de motivering van de opheffingsvoorstellen formuleert de commissie een aantal algemene bedenkingen over windmolenbeschermingen. De commissie gaat daarbij in op de kwetsbaarheid van windmolens voor materiële aantasting en de noodzaak aan gericht beheer, opvolging en adequate handhaving, alsook aan het waarderen en vrijwaren van de omgevingscontext die voor windmolenerfgoed van specifiek belang is. Het grondige evaluatieonderzoek op basis waarvan de voorlopige opheffing van deze beschermingen is voorgesteld (*Tussen hemel en aarde. Een herwaardering van het windmolenerfgoed in Vlaanderen*), wordt omschreven als voorbeeldig maar de commissie vraagt om ook effectief en proactief werk te maken van het inhoudelijk actualiseren en versterken van de bestaande windmolenbeschermingen. Gedoeld wordt op de erfgoedwaarden, motivaties, beschermingsstatuten, afbakeningen, beheersdoelstellingen, bescherming van de molenomgevingen en het vrijwaren van de windvang.

Antwoord: De windvang van een 15-tal beschermde windmolens wordt verzekerd door een nieuwe bescherming met een overgangszone. In 2022 staat de opstart gepland van drie beschermingsprocedures als pilootproject. Gezien de beleidsprioriteiten inzake onderzoek en bescherming en de evaluatie van het beschermd bestand (2021-2024) biedt de onderzoekskalender deze beleidsperiode daarnaast geen ruimte om in te gaan op de vraag van de commissie om de bestaande windmolenbeschermingen te optimaliseren en te actualiseren.

De commissie formuleert ook enkele bedenkingen en vragen met betrekking tot de zes voorliggende dossiers.

Er wordt gevraagd om niet enkel in het opheffingsbesluit van de bescherming als monument van de Doornzelemolen in Evergem maar ook in de vijf andere opheffingsbesluiten de uitgevoerde thematisch-typologische toetsing (selectiecriteria, verhouding tot andere beschermde windmolens) expliciet te onderbouwen. De commissie voegt hier aan toe dat voor De Korenbloem in Kinrooi, de Stenen Molen in Zottegem en de gedemonteerde Schaliën molen in Tessenderlo geen sprake is van een volledig verlies aan erfgoedwaarden. De commissie erkent wel dat het merendeel van de voorliggende beschermingen in hun huidige toestand de thematisch-typologische toets niet (langer) doorstaan.

Antwoord: Een uitvoerige bespreking van de gehanteerde criteria en van het beschermde windmolenerfgoed is opgenomen in het gepubliceerde onderzoeksrapport dat hoort bij deze opheffingen (<https://oar.onroenderfgoed.be/item/6218>). Zoals de commissie zelf aangeeft, is de thematisch-typologische toetsing per molen beknopt opgenomen in de inhoudelijke dossiers. Enkel in het geval van de Doornzelemolen in

Evergem zijn die criteria ook systematisch besproken in het opheffingsbesluit omdat de rechtsgrond voor deze opheffing gelegen is in het algemeen belang en meer specifiek de evaluatie van het beschermde bestand in Vlaanderen op basis van de hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde als wijzigende context. Bij de vijf andere opheffingsbesluiten is de rechtsgrond dat de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan sinds de bescherming. Een uitgebreide thematisch-typologische toetsing is dan ook niet op zijn plaats in deze opheffingsbesluiten.

De commissie vindt dat de voorgestelde opheffing van de dorpsgezichten weinig houvast biedt voor de waardering van nog aanwezige contextwaarden (onder meer de molenaarswoningen).

a) Met betrekking tot de Puttenbergmolen in Begijnendijk noemt de commissie het een gemiste kans dat de karakteristieken van dit dorpsgezicht niet zorgvuldiger werden gewaardeerd bij het toegestane inbreidingsproject. Ze merkt ook op dat de langgestrekte percelen aan de overzijde van de Damiaanstraat wel hun open karakter behielden en dat de verbouwde molenaarswoning kenmerkend blijft voor het industrieel-archeologisch ensemble. Daarom vraagt ze te onderzoeken of een deel van het dorpsgezicht alsnog beschermd kan blijven in functie van de afleesbaarheid van de molensite en de samenhang met de molenaarswoning. Bijkomend pleit de commissie voor een inhoudelijke actualisatie van de bescherming als monument omwille van het behoud van de mechanische maalinstallatie en sulfermolen, en omwille van de discrepantie tussen de afbakening van de bescherming en de huidige locatie van de sulfermolen buiten deze afbakening.

Antwoord: De molenaarswoning is gelegen binnen de afbakening van het dorpsgezicht maar wordt hierdoor niet beschermd. Ook in het beschermingsdossier van het dorpsgezicht (bij de behandeling van de bezwaren) was immers opgenomen dat deze molenaarswoning kon verbouwd of vervangen worden. In het kader van het evaluatieonderzoek naar het windmolenerfgoed in Vlaanderen is de molenaarswoning wel recent mee opgenomen als bouwkundig erfgoed in de wetenschappelijke inventaris (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/200110>), wat de mogelijkheid biedt om deze in de nabije toekomst vast te stellen als bouwkundig erfgoed. Het open karakter ten zuiden van de molen is nog onvoldoende om een bescherming te verantwoorden.

Wat betreft de inhoudelijke actualisatie van de bescherming, dient opgemerkt dat de herkenbaarheid als mechanische maalderij en de sulfermolen expliciet vermeld worden in het besluit tot bescherming als monument uit 2000. De sulfermolen werd inderdaad verplaatst buiten de afbakening van de bescherming als monument maar dit staat los van de bescherming als dorpsgezicht.

b) Voor de Schaliën molen in Tessenderlo gaat de commissie akkoord dat het weinig zinvol is om de bescherming als dorpsgezicht verder te zetten maar ze vraagt om de verbouwde molenaarswoning – die mee bijdroeg aan de historische waarde van het dorpsgezicht – nader in waarde te duiden.

Antwoord: In het beschermingsdossier van de molen werd de samenhang met de goed bewaarde molenaarswoning van 1880 (een typisch Kempisch molenaarsbedrijf) aangehaald, wat vandaag onder het criterium context(waarde) zou worden gevat. Aangezien deze windmolen zich niet langer op deze locatie bevindt en een heropbouw op deze locatie weinig waarschijnlijk is – de commissie zelf bestempelt een maalvaardige reconstructie op deze locatie vandaag als weinig zinvol – is die contextwaarde (vanuit de bescherming als monument) of ensemblewaarde (vanuit de bescherming als dorpsgezicht) vandaag grotendeels verdwenen. Ook de herkenbaarheid is vandaag veel lager dan op het moment van bescherming door de uitgevoerde verbouwingen. De erfgoedwaarde van deze molenaarswoning berust bovendien vooral op haar representativiteit (er waren destijds honderden, zo niet duizenden molenaarswoningen). Maar ook vandaag zijn er nog heel wat molenaarswoningen bewaard en een kleine 200

beschermd. De opheffing van deze bescherming zorgt dus niet voor een hiaat in het beschermde bestand. Een heel vergelijkbare beschermde molenaarswoning uit die regio die veel hoger scoort op de erfgoedcriteria is bijvoorbeeld die van de Haanvense molen in Meerhout (<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/5839>).

Bij de Doornzelmolen in Evergem erkent de commissie dat de windmolen na de harde herbestemming of onoordeelkundige verbouwing van 2000-2002 niet meer herkenbaar is als typologisch zeldzame binnen- of kettingkruier. Ze voegt er echter aan toe dat dergelijke vergunde ingrepen – uitgevoerd volgens toenmalige restauratie- en herbestemmingsinzichten – op zichzelf geen motivering kunnen vormen om nadien over te gaan tot een opheffing van bescherming. De commissie stelt vast dat de historische waarde en contextwaarde behouden bleven en vindt het daarom noodzakelijk dat de bescherming als monument wordt verdergezet, al dan niet in geactualiseerde vorm. Daarbij is bijkomend onderzoek nodig naar de artistieke en esthetische waarde, alsook naar de eventuele ruimtelijk-structurerende waarde.

Antwoord: De Memorie van Toelichting bij het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 stelt dat verwaarlozing of gebrek aan onderhoud door de (huidige of vorige) zakelijkrechthouder of beheerder in geen geval aanleiding kan geven tot een opheffing van de bescherming (Memorie van Toelichting Stuk 1901 (2012-2013) – nr. 1 p. 61). Vergunde ingrepen die de erfgoedwaarde hebben aangetast worden niet expliciet uitgesloten.

De historische waarde en de 'contextwaarde' van de Doornzelemolen blijven inderdaad grotendeels behouden maar deze worden gevrijwaard door het beschermd cultuurhistorisch landschap Doornzele Dries. Ook de molen blijft binnen dit beschermd cultuurhistorisch landschap immers behouden als een erfgoedelement. Een behoud of actualisering van de bescherming als monument is hiervoor dus niet nodig.

De commissie vindt het positief dat de opheffingsvoorstellen oog hebben voor de omgang met waardevolle molenonderdelen na de opheffing maar ze vraagt om te onderzoeken of de maatregelen tot bewaring, hergebruik of ter beschikkingstelling van molenonderdelen afdwingbaar kunnen worden gemaakt in het kader van het opheffingsbesluit. In het bijzonder voor de Schaliënsmolen in Tessenderlo wordt gevraagd de verplichting op te leggen om waardevolle en/of herbruikbare molenonderdelen minstens gedeeltelijk op te slaan in een onroerenderfgoeddepot.

Antwoord: De plannen van Lou Jansen voor de maalvaardige restauratie van de Schaliënsmolen uit 1980 en de fotoreportage en het genummerd plan die opgemaakt werden bij de demontage van die molen in 2004 (alle opgenomen in de documentatiebijlage 4.3. bij het inhoudelijk dossier) registreren en documenteren in voldoende mate de erfgoedwaarden die verloren gaan.

Gezien de zeldzaamheid van het molentype – dat mee de motivering van de industrieel-archeologische waarde van het beschermde monument vormde – is het inderdaad aan te bevelen dat waardevolle molenonderdelen zoveel mogelijk museaal bewaard worden, in het bijzonder kenmerkende elementen zoals de kleine askop en het rollenkruierwerk. Verder is het aan te bevelen dat herbruikbare molenonderdelen (zoals de natuurstenen) goed geventileerd en afgeschermd opgeslagen worden in functie van hergebruik. Er is echter geen verplichting tot behoud of opslag van deze elementen in een onroerenderfgoeddepot omdat dit de museale ontsluiting of het hergebruik van deze onderdelen bemoeilijkt of zelfs onmogelijk maakt.

De commissie geeft ook twee detailopmerkingen:

- a) In het inhoudelijk dossier van de Doornzelemolen in Evergem dient op pag. 4 (voetnoot 1) de foutieve link naar het online erfgoedobject gecorrigeerd te worden.

Antwoord: Deze correctie wordt uitgevoerd.

- b) De commissie vraagt de vermelde inspectierapporten van Monumentenwacht Vlaanderen aan de opheffingsdossiers toe te voegen.

Antwoord: Indien er een inspectierapport is, wordt dit toegevoegd als bijlage bij het inhoudelijk dossier mits akkoord van de opdrachtgever.

1.2. Conclusie voorafgaand aan de voorlopige opheffing

Het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier, noch op het ministerieel besluit.

Het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit werden niet aangepast.

BEKENDMAKING

OPENBAAR ONDERZOEK

1. Onderwerp:

Op <datum> ondertekende de Vlaamse minister van onroerend erfgoed, het besluit tot voorlopige gedeeltelijke/gehele opheffing van het ministerieel/koninklijk besluit houdende de bescherming als (vul aan met titel van het besluit)

2. Periode:

Het openbaar onderzoek opent op <datum> en sluit op <datum>.

3. Inzage:

U kan het besluit tot voorlopige gedeeltelijke/gehele opheffing en het opheffingsdossier komen inkijken bij <plaats betrokken stad/gemeente (eventueel met vermelding van de openingsuren)>.

Of u kan deze documenten digitaal raadplegen bij Team Infopunt Erfgoed van het agentschap Onroerend Erfgoed, Herman Teirlinckgebouw op de site Thurn & Taxis, Havenlaan 88, 1000 Brussel. U kan een afspraak maken op het nummer 02 553 16 50.

Zodra het openbaar onderzoek start vindt u deze informatie ook terug op website van het agentschap Onroerend Erfgoed: <https://openbareonderzoeken.onroenderfgoed.be>.

4. Opmerkingen of bezwaren:

Opmerkingen en bezwaren kan u schriftelijk indienen bij:

- adres stad/gemeente

U kan opmerkingen en bezwaren ook indienen via e-mailadres betrokken stad/gemeente of link naar elektronisch platform betrokken stad/gemeente.

Rechtsgrond:

Dit openbaar onderzoek vindt plaats in uitvoering van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014.